

DE VOLGERLANDEN-OOST | HENDRIK-IDO-AMBACHT

NOTITIE BEELDKWALITEIT

DE ERFJES

varietas delectat

FEBRUARI 2021

Colofon

DIT PRODUCT IS EEN CO-PRODUCTIE VAN:

PROJECTORGANISATIE DE VOLGERLANDEN
contactpersoon: Anthon Lodewijks

tel 078 - 770 2761
mail a.lodewijks@h-i-ambacht.nl

od205

Schiehavenkade 158-160
3024 EZ Rotterdam

tel 010 303 1277
www.od205.nl

projectnummer:	002-BP-02
versie:	definitief
datum:	februari 2021
mail:	mail@od205.nl

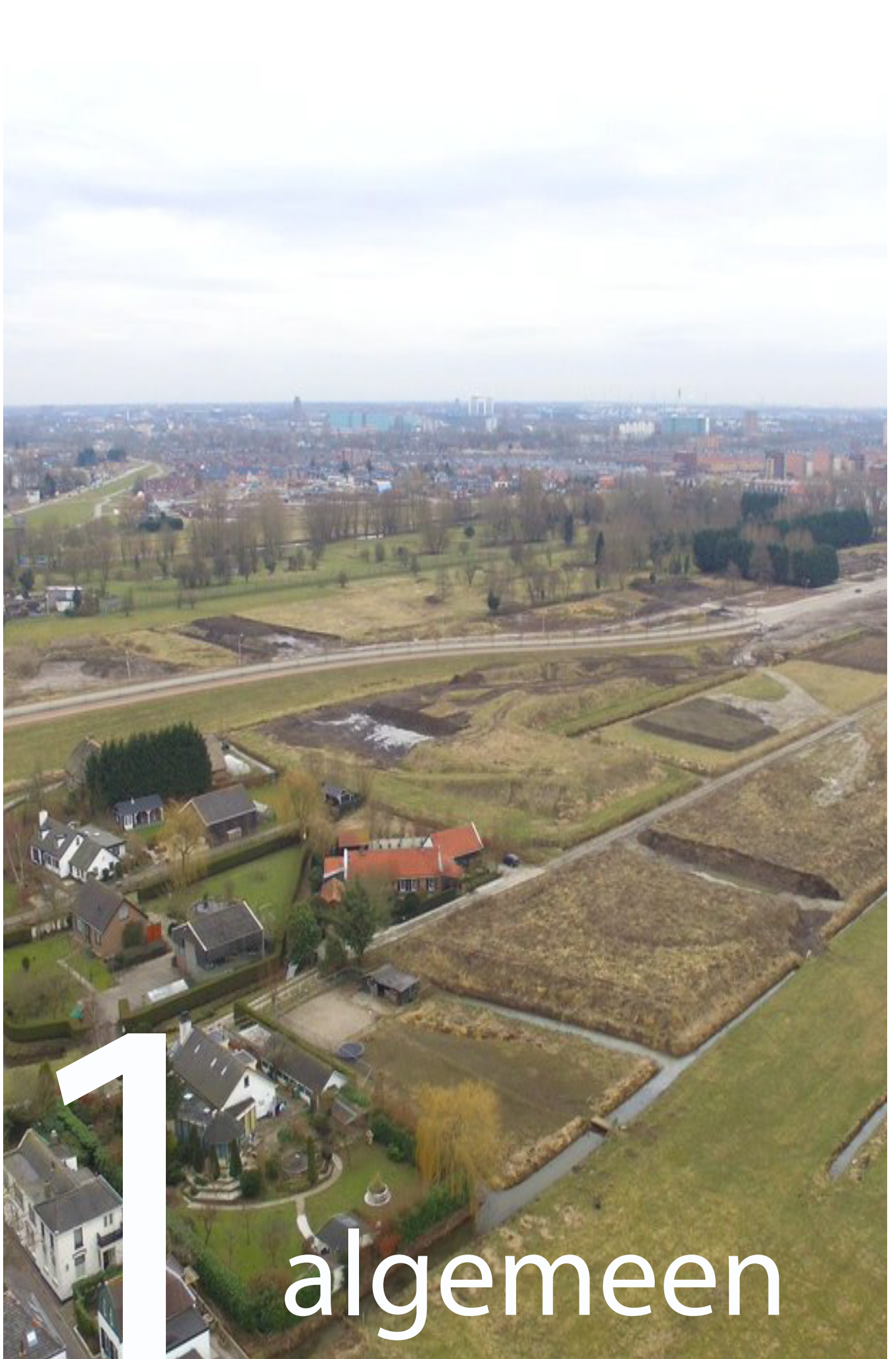
Inhoudsopgave

ALGEMEEN

INLEIDING		5
LANDSCHAPPELIJKE CONTEXT		6
DE VIER DORPEN		12

DE ERFJES

IDENTITEIT		15
STEDENBOUWKUNDIG PLAN		16
BEELDKWALITEIT		18
DORPSWEG		20
ERVEN		30
UITZONDERLIJKE PLEKKEN		40

algemeen

Inleiding

In aanvulling op de Dorpenpaspoorten behorende bij het geldende uitwerkingsplan voor De Vier Dorpjes in De Volgerlanden, wordt in de voorliggende notitie nader ingegaan op het aspect beeldkwaliteit voor het dorp De Erfjes.

Het doel van dit document is om de kaders voor de ruimtelijke uitgangspunten te bepalen en zodoende de verschillende identiteiten van de dorpen te kunnen waarmaken en waarborgen. Dit document dient als richtlijn voor de bouwplanfase, als praktische handreiking voor toetsing door Welstand en voor de uitwerking van de inrichting van de openbare ruimte.

Leeswijzer

Aan de hand van het stedenbouwkundig plan van het dorp De Erfjes zijn in dit document de beeld- en sfeerbepalende situaties uitgewerkt. Allereerst zal de context van het plangebied worden geschetst. Vervolgens wordt het stedelijk raamwerk toegelicht. Hier wordt verder op ingegaan door de vier unieke dorpen te beschrijven en door de verbindende hoofdstructuur van het ontwerp nader te verklaren.

Dit biedt de basis waarmee de identiteit van het dorp De Erfjes zal worden omschreven. Hierop volgt een gedetailleerde beschrijving van het stedenbouwkundig plan. Aan de hand hiervan zullen de belangrijkste beeldkwaliteitsaspecten met betrekking tot de openbare ruimte, woningtypes, situering, architectuur, materiaalgebruik en detaillering worden besproken.

Landschappelijke context

Hendrik-Ido-Ambacht 1850. Bron: topotijdreis.nl

Natuureiland Sophiapolder. Bron: Weekblad De Brug

De Hoeksche Waard. Bron: In de buurt

Paulusweg Hendrik-Ido-Ambacht. Bron: De Combinatie

De wijk De Volgerlanden in Hendrik-Ido-Ambacht, is gelegen in de delta van de Rijn. Omgeven door rivieren is het water hier altijd dichtbij. In de vormen van de polders langs de rivier zijn de voormalige waarden (riviereilanden) dan ook goed te herkennen. De stroomrichting van de rivier heeft in de loop van de eeuwen de vorm van deze eilanden bepaald.

Rivier de Noord, een zijrivier gelegen ten oosten van het plangebied, ligt op steenworp afstand. Daar bevindt zich het Natuureiland Sophiapolder, waar eb en vloed vrij spel hebben. Dit moerasachtige deltagebied is als natuurgebied ontwikkeld ter compensatie van de Betuweroute, verbindt de Alblasserwaard in het oosten met de Hoeksche Waard, waar de wijk De Volgerlanden zich bevindt. Het woord 'waard' is een ander woord voor een groot riviereiland. Het plangebied is namelijk onderdeel van zo'n groter riviereiland: IJsselmonde.

Het zuidelijk deel van IJsselmonde is, historisch gezien, een eiland op zich: de Zwijndrechtse Waard. De afgedamde Oude Waal vormt de grens tussen beide Waarden.

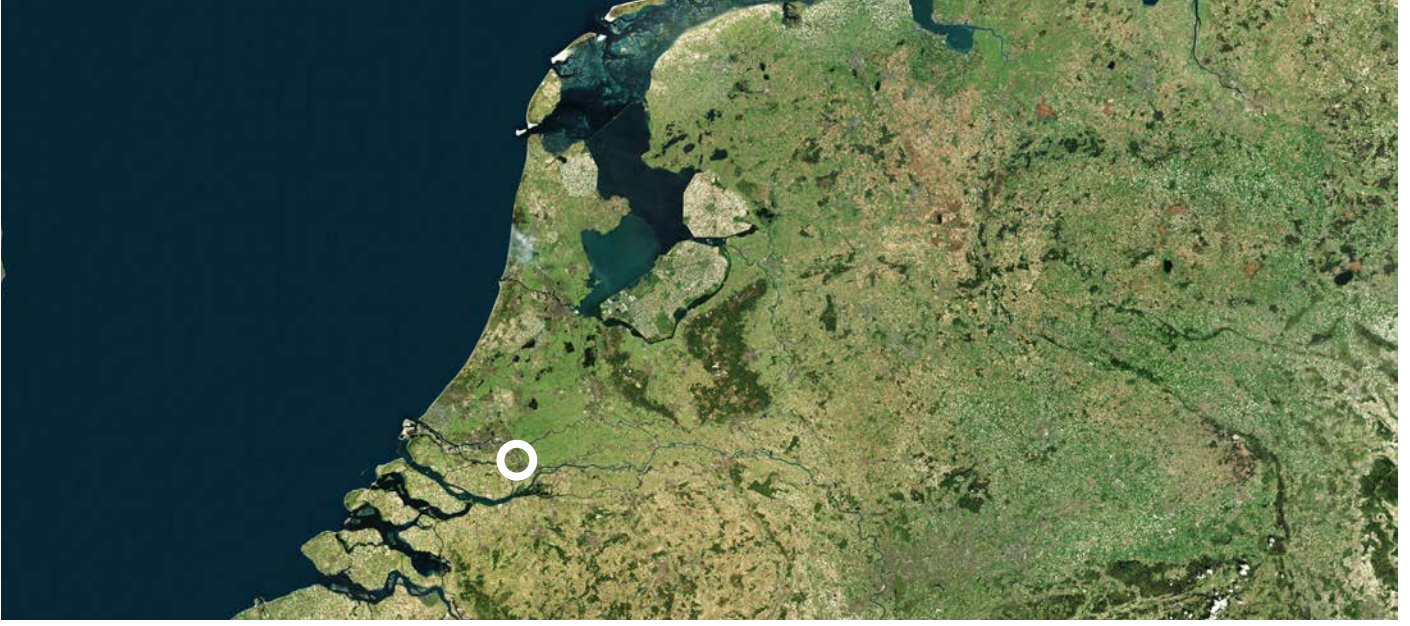
Het plangebied is dus onderdeel van een eilandenrijk in de delta. Hier zijn nog verschillende sporen uit het verleden van te vinden. De rivierdijk 'Veersedijk' is één van de meest kenmerkende.

De Volgerlanden

Hendrik-Ido-Ambacht ligt op het eiland de Zwijndrechtse waard. Het maakt als onderdeel van de Drechtsteden deel uit van het zuidelijke uiteinde van de Randstad.

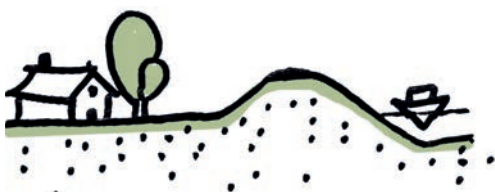
Het gehele gebied tussen Rotterdam en Dordrecht heeft sinds de Tweede Wereldoorlog, maar in het bijzonder sinds de jaren '90, een sterke stedelijke ontwikkeling meegemaakt. Waar het gebied voorheen bestond uit polders en kleinschalige lintdorpjes, is dit gebied in korte tijd uitgegroeid tot een aaneengesloten verstedelijkt gebied om de Randstedelijke woondruk tegemoet te komen. Zeker de komst van nieuwbouwwijk De Volgerlanden, waarmee het aantal inwoners van Hendrik-Ido-Ambacht verdubbelt, heeft sterk bijgedragen aan deze stedelijke ontwikkeling.

Het plangebied van De Vier Dorpjes heeft een sterke relatie met de Veersedijk, herkenbaar in de hoogteverschillen en zichtlijnen. Aan de binnenzijde liggen twee buurtschappen uit de jaren '50. Beide hebben een eigen karakter. Het noordelijke dijkbuurtje heeft woningen aan de straat en gestucte gevels. In het zuiden is meer vrije verkaveling rond een erfje. Beide buurtjes hebben een eigen kerkje.

Kenmerk noordelijk dijkbuurtje:
situering direct aan dijk

Kenmerk zuidelijk dijkbuurtje:
afstand tot de dijk

Landschappelijk raamwerk

In de omgeving van het plangebied zijn zoals hiervoor beschreven veel sterke landschappelijke elementen terug te vinden. Deze waardevolle onderdelen zijn opgenomen in het landschappelijk raamwerk van het plan. Door deze onderdelen op een ontspannen wijze in te passen, ontstaat een grote mate van vanzelfsprekendheid.

De huidige elementen die in het plan zijn geïntegreerd zijn de volgende:

- Het perenberceau, ook wel het Perenlaantje genoemd. Dit is een uniek restant van het fruitboomverleden van het gebied en dient als vanzelfsprekend opgenomen te worden in de nieuwe woonomgeving. Het laantje legt een ruimtelijke link met het zuidelijk dijkbuurtje en het kerkje. Het Perenlaantje is het meest opvallende element in De Volgerlanden-Oost. Het markante berceau van perenbomen doorsnijdt het gebied over een lengte van circa 550 meter en geeft het een bijzonder en eigen karakter. De opgave is om dit element te handhaven voor de komende generaties, maar ook om het te verbinden met de nieuwe woonomgeving, gezien het in het midden van een woonwijk komt te liggen. In het ontwerp wordt het Perenlaantje een vanzelfsprekend onderdeel van de nieuwe woonomgeving. Autoverkeer wordt in de directe omgeving niet toegestaan; daarentegen worden de voetganger en de bewoner centraal gesteld. Het perenberceau komt in een brede groenstrook te liggen, wat divers wordt ingericht.
- Aan de westzijde ligt de eeuwenoude Vrouwgelenweg, een landelijk aandoend lint dat voor langzaam verkeer een mooie route naar het centrum van Ambacht en naar de rivierdijk is.
- Aan de zuidzijde vormt het groengebied boven de tunnel van de Betuwelijn een fijn uitloopgebied voor de bewoners, eveneens met lv-verbindingen naar de dijk én naar het winkelcentrum.
- Aan de oostzijde grenst het gebied aan de Onderdijkse Rijweg met de twee dijkbuurtjes en een prachtig breed groen talud.
- Aan de noordzijde vormt een te verbreden sloot de overgang naar de rustige en lommerrijke woonbuurt Kruiswiel.

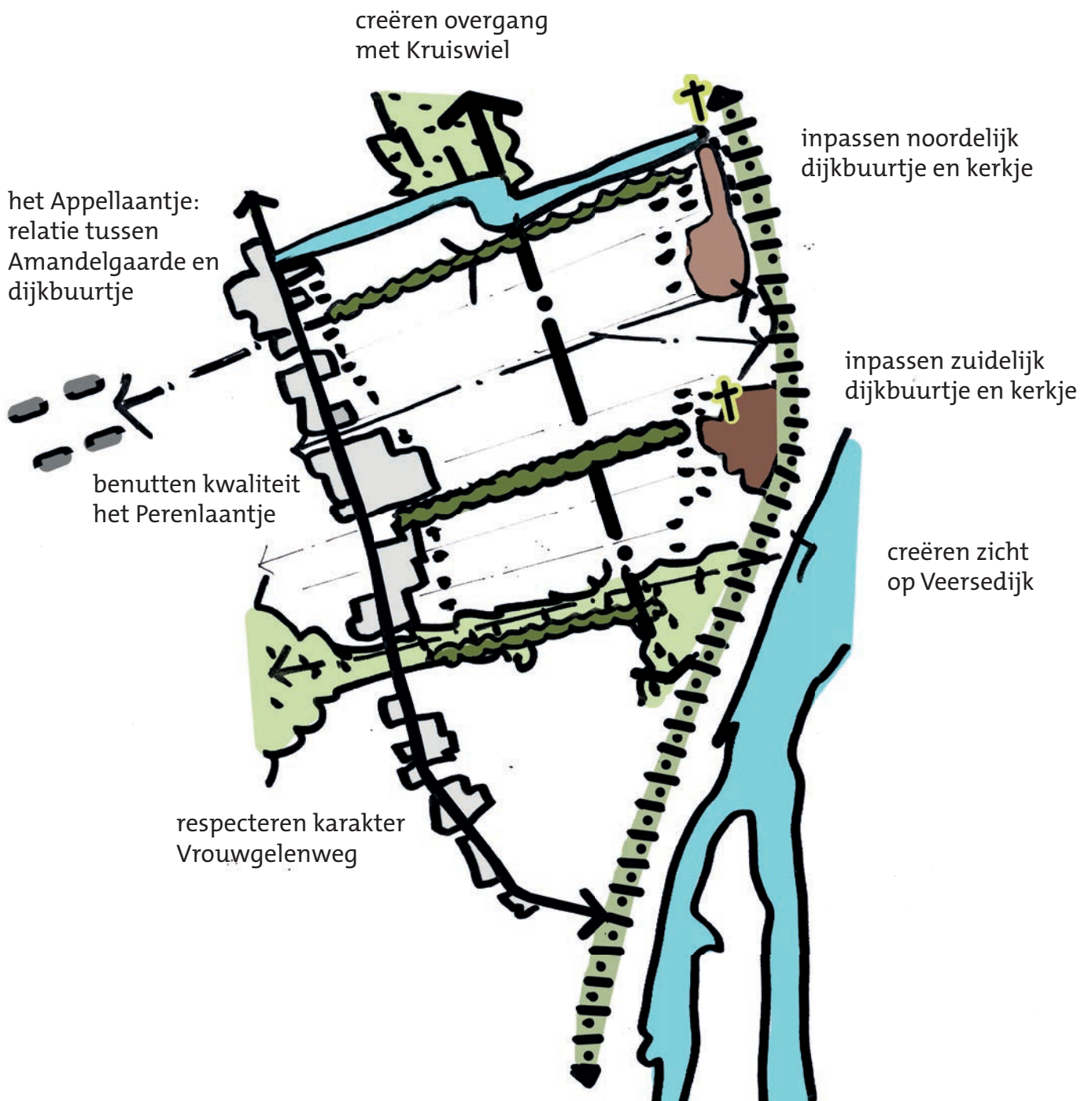
De volgende nieuwe elementen zijn in het plan opgenomen:

Het Appellaantje

In het verlengde van de Amandelgaarde wordt een nieuw (fruit-) bomenlaantje aangelegd. Een verwijzing naar het Perenlaantje en naar het verleden. Het laantje legt een ruimtelijke link met het noordelijk dijkbuurtje en het kerkje.

De Dubbele Wetering

Haaks op het Perenlaantje verbindt een nieuwe groene ruimte in noord-zuid richting Kruiswiel via het nieuwe woongebied met de Veersedijk en vice versa: De Dubbele Wetering. De Dubbele Wetering is geïnspireerd op de Vrouwgelenweg. Net als deze eeuwenoude verbinding is de nieuwe Wetering een hoofdas in noord-zuid richting die water verzamelt en centraal naar het noorden afvoert. Als hoofdstructurelement is deze ruimte daarom breed gedimensioneerd. Het profiel is symmetrisch en bestaat uit een centraal gelegen dijkje met voetpad met aan weerskanten een smalle watergang met steile groene oevers, een rijloper met fietsstrook (eenrichtingsverkeer) en een stoep. De Dubbele Wetering is een grootschalig element dat een kleinschalige inrichting heeft, net als de Vrouwgelenweg.

De Jacobuslaan

De Jacobuslaan vormt een belangrijke entree van De Volgerlanden. Het is een licht slingerende weg die de Veersedijk met de Laan van Welhorst verbindt. Het omvat een klassiek laanprofiel in de richting van de Vrouwgelenweg.

De zachte bochten in het traject en de laanbeplanting zorgen ervoor dat er steeds wisselende perspectieven geboden worden doordat de straatbomen steeds weer prominent in het zicht verschijnen.

Noordelijk van de hoofdrijbaan is een vrijliggend fietspad ingepast. Daarnaast sluit een ventweg aan die de randbebouwing van de noordelijk gelegen woonbuurt ontsluit. Aan de zuidzijde van de hoofdrijbaan zorgt een watergang met aan weerskanten wilgen voor een contrasterende ruimtebeleving. De woonstraat die hieraan ligt ontsluit de zuidelijke woonbebouwing en wordt gekenmerkt door een kleinschaliger karakter.

De vier dorpen

Het concept voor De Volgerlanden-Oost bestaat uit het ontwikkelen van vier dorpen met elk hun eigen karakter. Deze vier dorpen verwijzen naar de verschillende kwaliteiten van de aangrenzende buurten. Dit is vertaald naar een eigen identiteit voor elk dorp. De Jacobuslaan en de Dubbele Wetering zorgen dat de vier dorpen aan elkaar worden gekoppeld.

De vier dorpen zijn:

- De Straatjes, welke verwijzen naar het noordelijk dijkbuurtje;
- De Laantjes, verwijzend naar Kruiswiël;
- De Hofjes, die verwijzen naar de hoven aan de westzijde van de Vrouwgelenweg;
- De Erfjes, welke verwijzen naar het zuidelijk dijkbuurtje.

De huidige sfeer van de omgeving wordt enerzijds bepaald door het naoorlogse Kruiswiël, de eeuwenoude dijkbuurtjes en de recente woonbuurten van De Volgerlanden-West. Anderzijds is het onderliggende landschap ook nadrukkelijk aanwezig en manifesteert zich in strakke structuurlijnen, kronkelende weggetjes, drassige grond, een rivierdijk van formaat en volwassen bomen. Dit alles vormt een intrigerende mix. Een prachtige onderlegger om de nieuwe woonwijk te structureren en karakter te geven!

De omvang van de woonwijk is groot. Het realiseren van onderscheidende woonbuurten ligt voor de hand. Dit is geen wetmatigheid, maar wel een beproefd concept om bewoners zich te laten oriënteren en te identificeren met hun woonomgeving. Het raamwerk vormt de perfecte kapstok voor de bepaling van ligging en omvang van deze woonbuurten. Verder past dit concept goed bij Hendrik-Ido-Ambacht dat heldere, overzichtelijke en groene woonbuurten aanbiedt.

Op hoofdstructuurniveau tekent zich een assenkruis af, dat als vanzelf de vier dorpen definieert. Elk dorp presenteert zich met een eigen gezicht aan het raamwerk. Zo kent elk raamwerkelement steeds twee verschillende zijden.

Elk dorp is op te vatten als een heldere ruimtelijke eenheid die wordt gekarakteriseerd door een archetype van de openbare ruimte. Deze vier archetypen worden als het ware het plangebied binnengehaald en verder uitgewerkt.

- Kruiswiël kent een grote hoeveelheid klassieke laanprofielen, dus het dorpje dat er aan grenst is De Laantjes.
- Het noordelijk dijkbuurtje wordt door smalle, stenige straatjes gekenmerkt, dus het dorpje dat hieraan grenst is De Straatjes.
- Het zuidelijk buurtje kent erven waarop gebouwen zijn georiënteerd, dus het dorpje dat hieraan grenst is De Erfjes.
- Aan de westzijde van de Vrouwgelenweg zijn woonhoven ontwikkeld, dus het dorpje dat hieraan grenst is De Hofjes.

Uitgaande van het archetype wordt elke woonomgeving consequent ontworpen; in termen van verkaveling, woningtypen, architectuur en inrichting van de buitenruimte. Toekomstige bewoners kunnen kiezen in welk dorp, met welke woonsfeer, ze het liefste willen wonen.

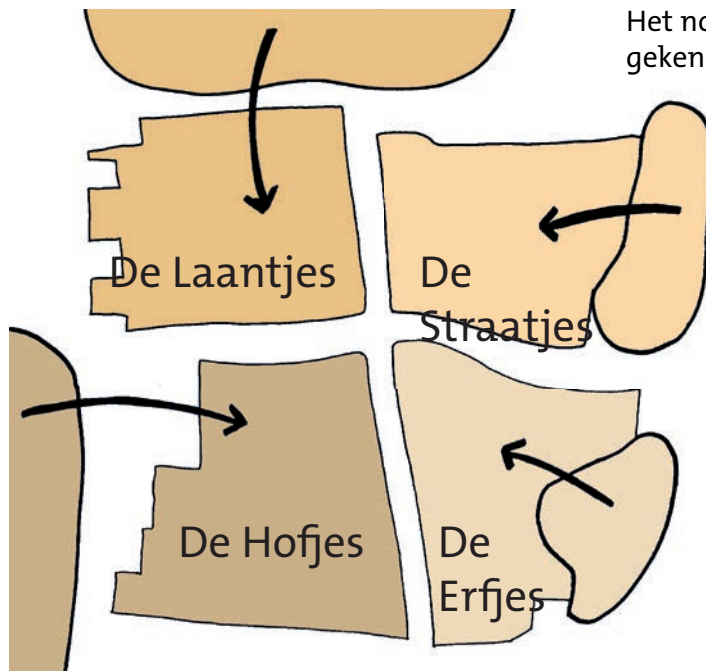
Mensen maken plekken. Maar plekken maken ook mensen. Met het concept van de vier dorpen is de ambitie beschreven om ontwerpers, technici, beleidsmakers en ontwikkelaars, en uiteindelijk ook bewoners, te inspireren om gemeenschappen te bouwen.

Kruiswiel kent een grote hoeveelheid klassieke laanprofielen.

Het noordelijk dijkbuurtje wordt gekenmerkt door smalle straatjes.

Aan de westzijde van de Vrouwgelenweg zijn woonhoven ontwikkeld.

Het zuidelijke dorpje kent erven waarop gebouwen zijn geïntendeerd.

2

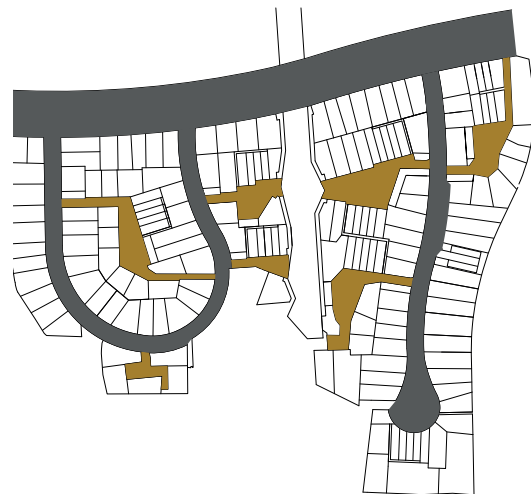
De Erfjes

Identiteit

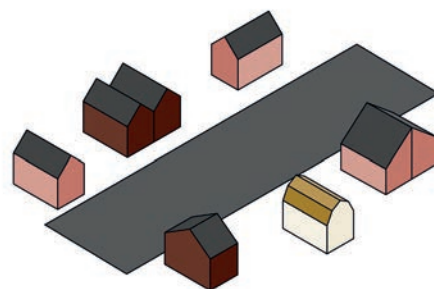
Het dorp De Erfjes verwijst naar het dijkbuurtje aan de Onderdijkse Rijweg. Net als dit dijkbuurtje wordt het dorp De Erfjes gekenmerkt door een informele en speelse sfeer, met veel verwijzingen naar het boerenleven dat zich hier honderden jaren lang afspeelde. Deze landelijke en dorpsidentiteit komt onder andere tot uiting in het groene karakter van het dorp. De warme materialen in combinatie met het groen en slingerende wegen zorgen voor sfeervolle ruimtes waar bewoners van het alledaagse leven kunnen genieten.

In het dorp zijn twee sferen te onderscheiden. Als leidende structuur door het dorp lopen de ontsluitingswegen. Deze worden gekenmerkt als de Dorpsweg, wat de eerste identiteit van het dorp De Erfjes is. Deze onderscheidt zich door de open en rustige opzet, waar het vrije buitenleven tot uiting komt. In het zorgvuldig gecomponeerde straatbeeld is op geselecteerde plekken ruimte voor bescheiden accenten in de vorm van bijzondere woningen. Deze staan tussen de meer gelijkende woningen die in lijn zijn met de streekeigen bebouwing. De woningen zijn ruim en modern. Door een wisselende diepte van voortuinen ontstaat er een verrassende relatie tussen de woningen en de Dorpsweg.

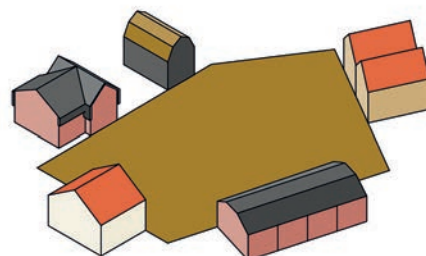
Daarnaast zijn er de Erven. In deze omsloten en collectieve erven heerst het gevoel van een kleinschalige gemeenschap waar mensen elkaar makkelijk ontmoeten. De woningen staan als het ware 'op' het erf en kennen een grote diversiteit aan woningtypen. Elke woning is modern, maar refereert sterk aan de boerderijstijl uit de streek. Samen vormen ze een speels geheel met de openbare ruimte van het erf. De Erven zijn vormgegeven alsof ze organisch zijn gegroeid en zijn ingericht volgens de principes van Shared Space. Kinderen kunnen er veilig spelen zonder last te hebben van hardrijdend verkeer. Auto's kunnen parkeren op eigen terrein of in de parkeerschuren die grenzen aan de erven.

De twee sferen in De Erfjes.

Dorpsweg: eenheid in vorm en materialen met af en toe een accent.

De Erven: veel variatie in vorm en materialen.

collectief GROEN
LANDELIJK
speels DORPS informeel

Varietas delectat

Stedenbouwkundig plan

Het overkoepelend idee van De Vier Dorpjes is het ontwerpen van een woonomgeving die het leven van alledag ondersteunt. Dat leven speelt zich vooral af tussen enerzijds de eigen woning en eigen tuin, en anderzijds de groenblauwe en verkeerskundige hoofdstructuur van de wijk. Die eerste omgeving is volledig privé en de andere juist volledig openbaar. Aan de inrichting van het gebied ertussenin ontleent de wijk een groot deel van haar karakter en vinden de bewoners de belangrijkste verblijfskwaliteit. In de directe woonomgeving en te midden van gelijkgestemde burens.

De Erfjes is opgezet vanuit een aantal eenvoudige principes. Aan weerszijden van het Perenlaantje is een eigen Dorpsweg te vinden. Verder telt het dorp 7 semi-openbare erven die vanuit de Dorpsweg worden ontsloten. De erven liggen dus niet langs de hoofdroutes, maar 'in de tweede linie'; ietwat beschermd en verscholen. Elk erf heeft één toegang voor de auto en een tweede toegang exclusief voor voetgangers. Op die manier ontstaat een web van dwarsverbindingen door het dorp, waar alle erven op zijn aangesloten. Het Perenlaantje vormt hierin een belangrijk schakel.

In De Erfjes woon je aan een Dorpsweg of op een erf. De woonsfeer verschilt van elkaar en vult elkaar aan. Bewoners die voorkeur geven aan goede zichtbaarheid, meer privacy en een garage op eigen kavel zullen zich thuis voelen aan de Dorpsweg. Bewoners die meer gesteld zijn op gemeenschapsgevoel zullen zich thuis voelen op een erf. Hier vormen de huizen met elkaar een mooie ruimte waarin een grote boom staat, waar kinderen kunnen spelen en waar een collectieve parkeerschuur de (eerste) auto van de bewoners herbergt. Daarnaast is op de eigen kavel plek voor een tweede of een derde auto op een tuinparkeerplaats. Bewoners van de rijwoningen en bezoekers parkeren bij de ingang van elk erf. Zo voorkomen we veel autobewegingen en wordt de sfeer op elk erf ontspannen en verkeersveilig.

Het dorp grenst met haar voorkanten aan de Dubbele Wetering en met de achtertuinen aan de Dorpsweide en de Jacobuslaan. Deze drie ruimtes vormen de hoofdstructuur van De Volgerlanden-Oost. De vierde kant van De Erfjes is de Van Akenwijk, wat als belangrijke inspiratie diende voor het dorp. De bewoners van deze bestaande buurt geven de voorkeur hun eigen sfeer optimaal te borgen. Daarom hebben wij het nieuwe dorp middels een tussenliggende watergang en achtertuinen hierop aangesloten. Slechts rondom de oude notenboom en aan het einde van het Perenlaantje is een glimp van de Van Akenwijk op te vangen. Wel hebben wij gezorgd voor verbindingen voor voetgangers, maar ook voor fietsers en hulpdiensten bij geval van nood, tussen het nieuwe dorp en de Onderdijkse Rijweg. Deze liggen op de oude Wepsterlaan en twee noordelijker gelegen dwarspaden aan beide zijden van de Van Akenwijk. Het middelste dwarspad is enkel bestemd voor voetgangers.

od205
een ander perspectief

Beeldkwaliteit

Dit beeldkwaliteitsplan heeft als doel om de kaders te bepalen voor de ruimtelijke uitgangspunten die de verschillende identiteiten van de dorpen bepalen. Om dit te waarborgen is het van belang op het gebied van de inrichting van de openbare ruimte en architectuur van de woningen een duidelijke omschrijving te geven van de beoogde sfeer voor De Erfjes. Hierbij is het onderscheid tussen de erven enerzijds, en de Dorpsweg anderzijds een belangrijk uitgangspunt.

Met behulp van referentiebeelden worden de mogelijkheden getoond waarbinnen de architect kan variëren. Hiermee scheppen we een duidelijke lijn, maar blijft er ruimte voor nieuwe architectonische uitdrukkingvormen. Uiteindelijk gaat het erom dat de bewoners van De Erfjes zich herkennen in de stijl van de wijk, zodat het een echt 'thuis' kan worden.

In het algemeen moeten De Erfjes een sfeer oproepen die verwijst naar de landelijke en dorpse omgeving. De architectuur dient hierop aan te sluiten door inspiratie te halen uit de streekeigen bebouwing. Voor de gevels wordt er in de omgeving veel gebruik gemaakt van zandkleurige baksteen, lichtrode baksteen, witte steen of wit stucwerk. Vaak verschijnt dit in combinatie met andere materialen, zoals natuurlijk hout of gepotdekseld zwart hout. Wat verder opvalt aan de lokale architectuur zijn de houten draagconstructies, de betonnen of gemetselde plinten, sobere detaillering en in het algemeen de natuurlijke en warme tinten. Denk hierbij aan het typische materiaalgebruik voor de kappen, van riet tot rode of donkere pannen.

Zoals eerder genoemd onderscheiden de erven en de Dorpsweg zich door hun eigen sfeer. Dit wordt mede gestuurd door het verschil in de inrichting van de openbare ruimte en de architectuur, detaillering en materialisering van de woningen. Om die reden wordt nu apart ingegaan op de beoogde inrichting en vormgeving van de Dorpsweg en de erven.

Referenties van kleur- en materiaalgebruik uit de omgeving

Dorpsweg

Het dorp De Erfjes telt twee wegen aan weerszijden van het Perenlaantje. Dit zijn de Dorpswegen. In het noordelijke deel eindigt deze Dorpsweg in een kleine keerlus, in het zuidelijke deel vormt de Dorpsweg zelf een rondweg.

Beide situaties zijn ruim opgezet en groen. Door het bochtige verloop van de wegen ligt de focus niet op de doorkijk van de ruimte maar op de Dorpsweg zelf. De meanderende structuur in combinatie met de maatvoering zorgt voor een zekere intimiteit en wisselende perspectieven. Eenzelfde speelsheid wordt gecreëerd doordat de woningen op wisselende afstand tot de voorste uitgiftegrens staan, waardoor de voortuinen verschillende dieptes hebben. Dit zorgt voor een informeel, ontspannen beeld.

De bebouwing langs de weg kent een afwisseling van vrijstaande woningen en twee-onder-een kap woningen. Op speciaal geselecteerde plekken, bijvoorbeeld bij de uitritten van de erven, zijn bijzondere woningen te vinden. De rest van de woningen langs de Dorpsweg worden gekenmerkt door een evenwichtige uitstraling, refererend aan de woonhuizen van de boerderijen in de omgeving.

Voor alle woningen aan de Dorpsweg geldt dat de nokrichting en de plek van de voordeur vrij is te bepalen is.

Openbare ruimte

De inrichting van de openbare ruimte sluit aan bij de warme en informele sfeer van het dorp. Hier dragen zowel de samenstelling van het groen, de verharding, type ontsluitingen en parkeerlocaties aan bij.

Beide Dorpswegen bestaan uit rode gebakken klinkers en hebben een vrij liggend voetpad van betontegels. De mogelijkheid van halfverharding wordt in de vervolgfase ook onderzocht. Aan beide kanten van de weg wordt geparkeerd op grastegels. Waar geen parkeerplaatsen nodig zijn, wordt het groen ingericht met bomen. Deze bevinden zich op verschillende afstanden van elkaar om het informele en dorps karakter te benadrukken. Als erfafscheiding worden lage hagen toegepast met een mix van verschillende soorten. Rondom de parkeerclusters staan gemengde groepen heesters.

Architectuur

De architectuur van de Dorpsweg sluit aan op de ruime en evenwichtige opzet. In het zorgvuldig gecomponeerde straatbeeld is op geselecteerde plekken ruimte voor bescheiden accenten in de vorm van bijzondere woningen. Deze staan tussen de meer gelijkende woningen die in lijn zijn met de streekeigen bebouwing.

De hoofdvorm van de standaard woningen is eenvoudig en simpel en de keuzes voor het materiaalgebruik is beperkt.

Voor de woningen aan de Dorpsweg geldt een standaard dakvorm, namelijk een zadeldak. Voor de materialisatie van de woningen wordt gebruik gemaakt van een combinatie van een zwart dak (met panelen) en een (licht) rode baksteen voor de gevel. Als verwijzing naar het combineren van materialen in de streek kunnen de bakstenen gevels van de standaard woningen gecombineerd worden met hout of gepotdekseld zwart hout.

De mate van detaillering is voor alle standaard woningen subtiel en minimaal. Moderne elementen worden aangemoedigd, zoals grote raampartijen, abstracte gevels, grote dakvlakken en grote puien. Detaillering kan vrij worden toegepast, mits de hoeveelheid ornamenten bij de standaard woningen klein blijft en de details subtiel zijn toegepast.

Op speciaal geselecteerde plekken, bijvoorbeeld bij de uitritten van de erven, zullen opvallende woningen een plek krijgen. Bij deze woningen krijgt de architect veel vrijheid om bijzonderheden in het straatbeeld toe te voegen. Er is een grote diversiteit mogelijk in materiaalgebruik, hoogte, dakvorm, detaillering en hoogte van de dakgoten. Om de verwijzing naar de streekeigen bebouwing te waarborgen is er een keuzepakket samengesteld met mogelijke materiaalcombinaties. Het is voor deze uitzonderingen niet mogelijk dezelfde combinatie te kiezen als de standaard woningen (donker dak met (licht) rode baksteen). Zo zullen de woningen opvallen tussen de standaard woningen en bijdragen aan een afgewogen mate van speelsheid in het evenwichtige straatbeeld.

Om te zorgen voor genoeg verspreiding van de uitzonderingen over de hele wijk zorgen we dat er maximaal twee uitzonderingen naast elkaar komen. Ook mogen er maximaal zes aaneengesloten kavels een standaard woning zijn.

Natuurinclusieve inrichting

De Dorpsweg wordt op verschillende aspecten duurzaam ingericht. Zo zullen verschillende soorten hagen dienen als afscheiding, wat aantrekkelijk is voor vogels en insecten en de biodiversiteit verhoogt. Langs de Dorpsweg komen verspreid bomen te staan. Ze staan op wisselende afstanden van elkaar om zo de ecologische waarde te vergroten. Ook bij de bomen zal gebruik worden gemaakt van een mix van verschillende soorten, om meer biodiversiteit aan te brengen. De parkeerplaatsen zullen verhard worden met grastegels. Dit zorgt ten eerste voor meer mogelijkheid voor kruiden en grassen om te groeien wat insecten aantrekt. Daarnaast vergroot het vooral de mogelijkheid voor water om in de bodem te infiltreren. Dit is gunstig bij bijvoorbeeld piekbuien.

Bij het ontwerp van de woningen dient ook rekening worden gehouden met natuurinclusiviteit. Zo kunnen er bijvoorbeeld nestkasten worden geïntegreerd in de woningen. Ook kan gedacht worden aan dakoverstekken waar zwaluwen onder kunnen nestelen. Bij de woningen die als uitzondering worden bestempeld kan ook gedacht worden aan een groen dak of begroeide gevel.

Langs de Dorpsweg: wisselende dieptes voortuinen met lage, diverse hagen als erfafscheiding.

Begroeide gevel

Wisselende nokrichtingen in het straatbeeld.

Plek voordeur vrij te bepalen.

Combineren van verschillende materialen

Standaard dakvorm zadeldak, met af en toe een uitzondering.

Profiel Dorpsweg

Bovenstaande doorsnede geeft een indicatie van de materialisering aan de Dorpsweg. Als erfafscheidingen worden lage gemengde hagen gebruikt. Parkeren gebeurt op grastegels. Het voorstel voor de bestrating zijn rode gebakken klinkers voor de autowegen, en betontegels voor de voetpaden. Hierbij is het mogelijk te werken met halfverharding. Dit zal in het inrichtingsplan verder uitgewerkt worden.

Standaard materiaallopties Dorpsweg

DAK	GEVEL
zwart*	(licht) rode baksteen + hout(of soortgelijk)
zwart*	(licht) rode baksteen + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
zwart*	alleen (licht) rode baksteen

*met panelen

Referentie materialisering van de standaard woningen: rode baksteen en zwart dak.

Rode baksteen met zwart dak en hout.

Rode baksteen met (gepotdekseld) hout.

Materiaalopties uitzonderingen Dorpsweg

DAK	GEVEL
rood	zandkleurige baksteen + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
zwart	stuc/witte steen + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
riet	hout (of soortgelijk) + stuc/witte steen
groen	begroeide gevel + rode baksteen
	hout (of soortgelijk)
	begroeide gevel + stuc/witte steen
	rode baksteen + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
	begroeide gevel + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
	zandkleurige baksteen + begroeide gevel

Begroeide gevel met witte stuc

Begroeide gevel met rood baksteen

Rieten dak met gepotdekseld zwart hout en zandkleurige baksteen.

Riet met stuc/witte steen en hout.

Samenvatting

Openbare ruimte

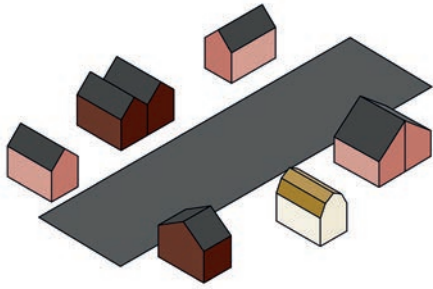
Verkaveling	slingerend
Straatprofiel	breed met groene bermen
Gevelwand	vrijstaand of tweekappers
Rooilijn	verspringend
Uitgeefbaar voorzijde	wisselende dieptes voortuinen: 2-6m
Oriëntatie	positie voordeur vrij te bepalen
Erfafscheiding	voorkant woning gemengde haag h=1m
Bezoekersparkeren	langs de straat of in parkeerclusters bij entree erven
Bewonersparkeren	op eigen kavel, langs de straat of in parkeerclusters
Verharding	rijweg: rode gebakken klinkers voetpad: grijze betontegels of halfverharding voetpad Perenlaantje: halfverharding parkeerplaatsen: grastegels
Groen	bomen: op wisselende afstanden gepositioneerd soortkeuze: een mix van inheemse soorten heesters: in gemengde groepjes rondom parkeerclusters

Architectuur standaard woningen

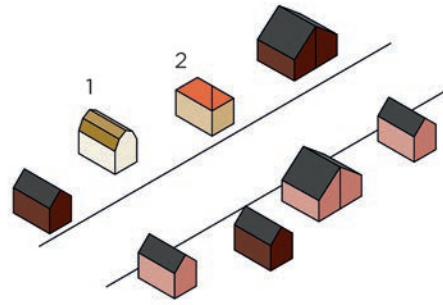
Bouwmassa	hoogte: 1 of 2 lagen met kap garages: 1 laag
Dak	dakvorm: zadeldak nokrichting: wisselend
Detaillering	subtiel en minimaal overstek/ erkers/uitbouwen/luifels/plint
Materialisering	dak: donker gevel: combinatie van (licht) rode baksteen met hout of gepotdekseld zwart hout eventuele plint: baksteen of beton

Architectuur uitzonderingen

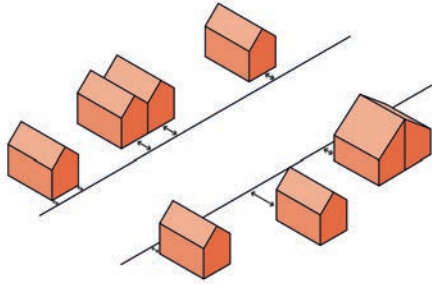
Bouwmassa	hoogte: 1 of 2 lagen met kap garages: 1 laag
Dak	dakvorm: vrij nokrichting: wisselend
Detaillering	overstek/ erkers/uitbouwen/luifels/plint
Materialisering	dak: rood, zwart, riet of groen gevel: vanuit keuzenpakket eventuele plint: baksteen of beton

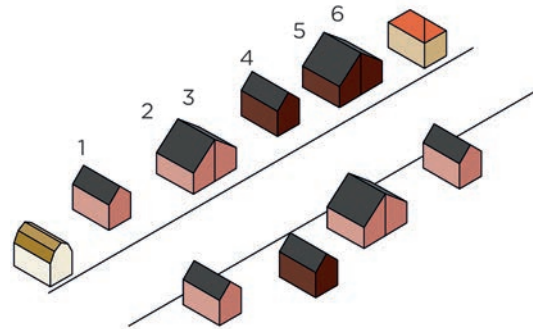
Eenheid in vorm en materialisering met af en toe een accent.

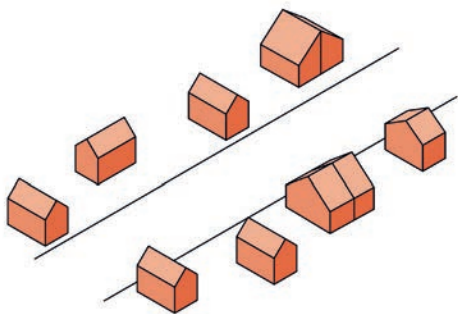
Maximaal twee uitzonderingen naast elkaar.

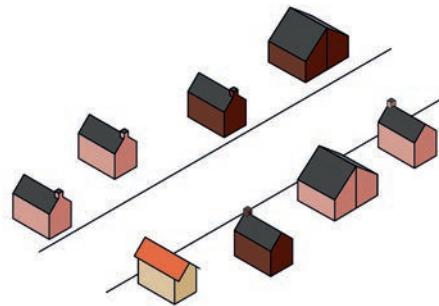
Wisselende dieptes van de voortuinen. Lage haag als erfafscheiding.

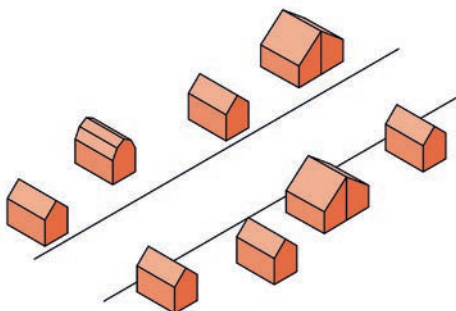
Maximaal zes aaneengesloten woningen uit het standaard pakket.

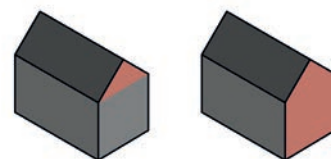
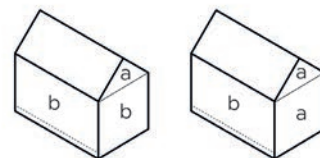
Nokrichtingen is vrij te bepalen.

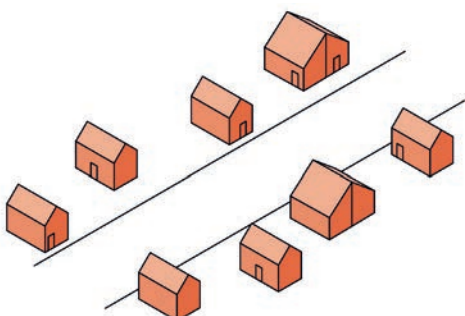
Minimale detaillering met af en toe een accent.

Standaard dakvorm zadeldak. Met af en toe een uitzondering.

Mogelijkheden voor het combineren van verschillende materialen.

Plek van de voordeur is vrij te bepalen

Erven

De Erven zijn vormgegeven als eigentijdse boerenerven in een informele setting. Ze dragen een meer besloten sfeer uit dan de Dorpsweg. De woningen zijn geclusterd rondom intieme ruimtes en staan als het ware 'op' het erf. Hierdoor wordt ontmoeting gefaciliteerd en het gemeenschapsgevoel versterkt. De architectuur van de woningen kent een grote diversiteit aan woonvormen en -stijlen. Elke woning is modern, maar refereert sterk aan de streekeigen bebouwing. Samen vormen ze een speels geheel met de openbare ruimte van het erf. Uiteindelijk zorgt dit voor een warme, intieme en collectieve uitstraling.

Openbare ruimte

De Erven worden speels en knus ingericht door gebruik te maken van lichte en warme materialen. De verharding op het erf zal daarom bestaan uit een fijnkorrelig materiaal, het liefst halfverhard. Langs de woningen komt een zone van wisselende breedte dat wordt ingericht met gebakken klinkers. Dit is een informele maar openbare zone waar bankjes of bloempotten kunnen staan. De verharding van deze rand sluit aan op de inritten vanaf de Dorpsweg.

Alle erven zijn te bereiken via een centrale toegangsweg. Deze is van hetzelfde materiaal als de verharding langs de woningen op het erf, maar duidelijk van een ander materiaal dan dat van de Dorpsweg. Hierdoor ontstaat er meteen een andere sfeer als je van de Dorpsweg af komt.

In het hart van elk erf bevindt zich een groene ruimte met enkele bomen. Denk hierbij aan noten- en/of fruitbomen, om zo aan te sluiten bij het historische karakter van het omliggende gebied. Rondom de bomen komt een mix van vaste beplanting in landelijke stijl met veel bloemen. Mogelijk kan een deel hiervan ingericht worden als regentuin, om zo bij piekbuien overvloedig water trapsgewijs te laten infiltreren in de bodem. Ook kan de optie worden opgehouden om de groene binnen ruimte in collectief beheer te laten. Als afscheiding van de border zijn verschillende speelse zitgelegenheden gefaciliteerd. Hier kunnen de bewoners elkaar ontmoeten en kunnen kinderen vrijuit spelen.

Als erfafscheidingen worden aan het erf lage hagen toegepast, of een combinatie van haag en doorgetrokken gevelmateriaal.

Elk erf kent een collectieve parkeerschuur die de (eerste) auto van de bewoners herbergt. Daarnaast is op de eigen kavels plek voor een tweede auto op een tuinparkeerplaats. Bewoners van de rijwoningen en bezoekers parkeren bij de ingang van elk erf op een parkeercluster. De hoeveelheid autobewegingen blijft hierdoor beperkt en zorgt voor een ontspannen, veilige en bijzondere sfeer op elk erf.

Architectuur

De speelse opzet van het stedenbouwkundig plan reflecteert ook terug in de architectuur van de erven. Zo wordt een hoge diversiteit aan woningtypes nagestreefd, evenals een hoge diversiteit aan stijlen, detaillering en materiaalgebruik. Voor de erven geldt dan ook dat er niet een standaard stijl is zoals aan de Dorpsweg, en dat er gekozen kan worden uit de materiaalcombinaties uit het keuzepakket.

Bij elkaar moeten er per erf minstens drie verschillende materiaalcombinaties komen, om zo het gewenste gevarieerde beeld te bereiken. Daarbinnen mogen er nooit twee volumes naast elkaar ontwikkeld worden met dezelfde stijl. De woningen mogen volop variëren in hoogte, type dak en vorm, nokrichting en hoogte van de dakgoten. Ook het volume van de woningen wisselt. De voordeuren daarentegen dienen allemaal aan het erf gesitueerd te zijn. Van de rijwoningen die aan de erven liggen wordt één woning als uitzondering gezien ten opzichte van de rest. Dit mag een kopwoning zijn, maar ook een woning in het midden van het bouwvolume.

Om de erven een moderne uitstraling te geven worden grote raampartijen, abstracte gevels, grote dakvlakken en grote puien aangemoedigd. De verwijzing naar de boerenstijl blijft de rode draad en zorgt er door zijn eenvoud voor dat de hoeveelheid ornamenten beperkt is. Zo blijft de aandacht gevestigd op de subtiele details die zijn toegepast. Het vinden van een juiste balans is hierbij cruciaal.

Parkeerschuren

Bij elkaar moeten alle bouwvolumes aan het erf samen een compacte compositie vormen. Hier horen ook de parkeerschuren bij. Uiteindelijk zorgen de verschillende volumes voor een aantrekkelijke mix en een levendig geheel. De parkeerschuren zijn op elk erf identiek. Deze hebben een unieke kapvorm, bekleed met dakpannen en een houten gevelbekleding. Passend binnen de materiaalcombinaties uit de keuzepakketten voor de woningen.

Natuurinclusieve inrichting

Ook voor de erven wordt rekening gehouden met een natuurinclusieve inrichting. Zo worden er grastegels toegepast voor de parkeerplaatsen bij de ingang van het erf. De aanbrenghagen van lage hagen als erfafscheiding wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Verder wordt bij de inrichting van het groen op het erf gebruik gemaakt van een grote variatie aan soorten om zo de biodiversiteit te verhogen. Andere natuurinclusieve ingrepen zijn: het toepassen van groene daken en/of gevels, ingemetselde vleermuis- en mussenkasten en de speeltuinen die groen worden ingericht.

Intieme, warme en informele sfeer.

Halfverharding op het erf.

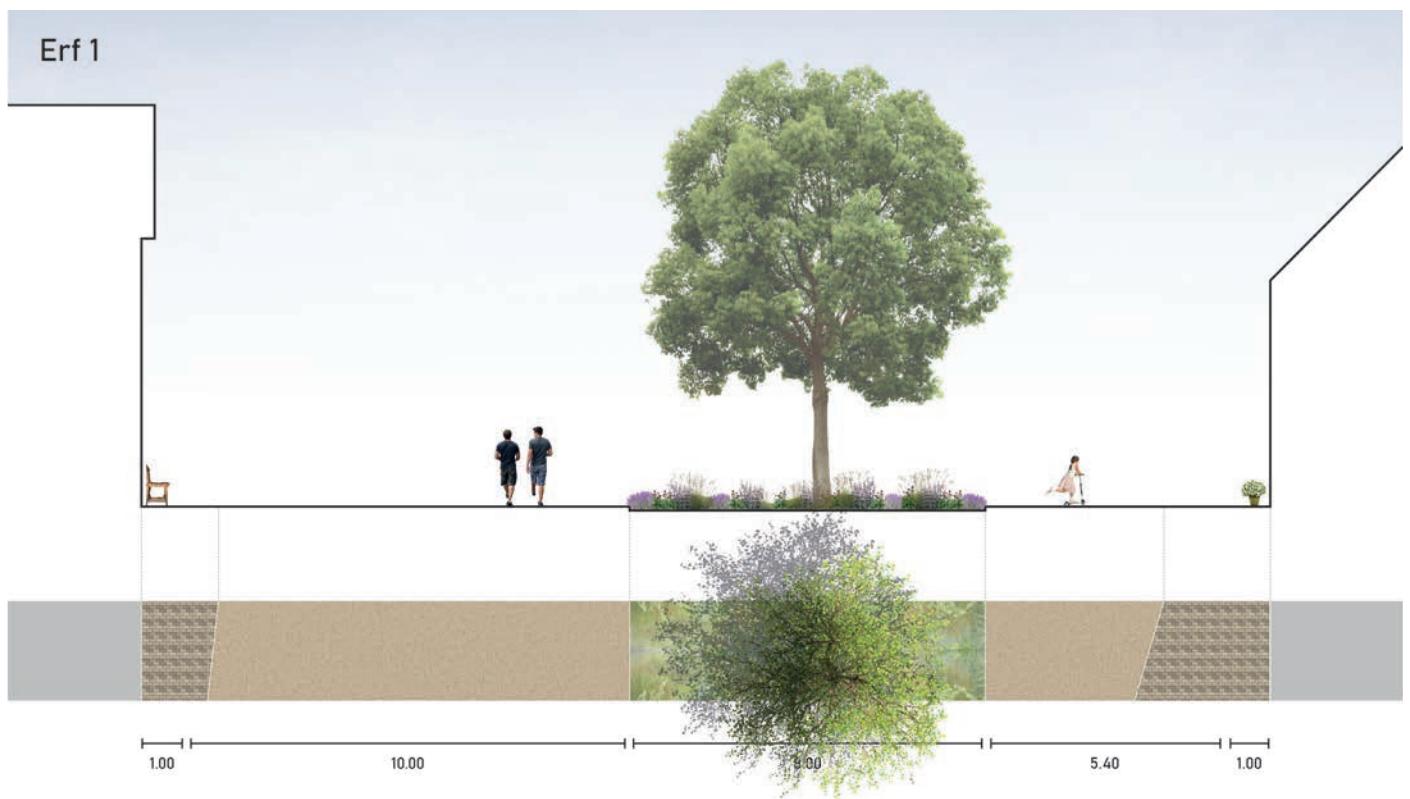
Voordeuren woningen allemaal aan erf.

Combineren van materialen binnen één bouwvolume.

Referenties parkeerschuur: open uitstraling, moderne vormgeving

Profiel Erven

Bovenstaande doorsnede geeft een indicatie van de materialisering op één van de erven. Het toont de informele zone die is gematerialiseerd in een licht gekleurde gebakken klinker. De breedte ten opzichte van de gevel varieert. Het ontwerp hiervoor dient nader uitgewerkt te worden in het inrichtingsplan. De materialisering voor het hart van het erf zal bestaan uit halfverharding.

Materiaalopties Erven

DAK	GEVEL
rood	zandkleurige baksteen + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
zwart	stuc/witte steen + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
riet	hout (of soortgelijk) + stuc/witte steen
groen	begroeide gevel + (licht) rode baksteen
	hout (of soortgelijk)
	(licht) rode baksteen + hout (of soortgelijk)
	(licht) rode baksteen + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
	begroeide gevel + stuc/witte steen
	begroeide gevel + gepotdekseld zwart hout (of soortgelijk)
	zandkleurige baksteen + begroeide gevel

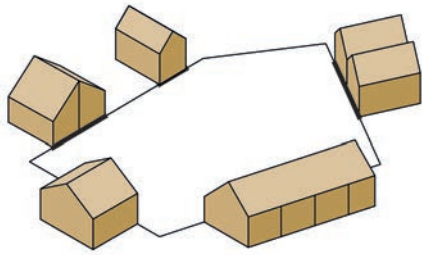
Samenvatting

Openbare ruimte

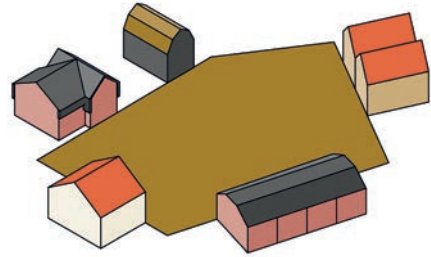
Verkaveling	cluster
Straatprofiel	halfverhard en ruim
Gevelwand	rijwoningen, tweekappers en vrijstaand
Rooilijn	op het erf
Oriëntatie	voordeur aan het erf
Erfafscheiding	haag en/of doortrekken gevelmateriaal
Bezoekersparkeren	in parkeerclusters begin erf
Bewonersparkeren	op eigen kavel, in parkeerschuur of in parkeerclusters
Verharding	erf: halfverharding en klinkers langs de randen
Groen	centrale groenvoorziening hart erf bomen: één grote (noten)boom met daaromheen kleinere soortkeuze: een mix van soorten kruidlaag: divers en bloemrijk

Architectuur

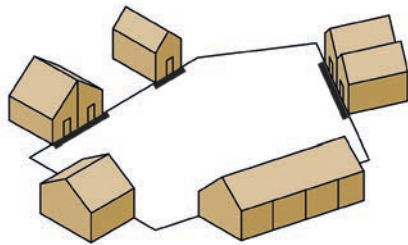
Bouwmassa	hoogte: wisselend garages: wisselend
Dak	dakvorm: wisselend nokrichting: wisselend
Detaillering	breed variërend overstek/ erkers/uitbouwen/luifels/plint
Materialisering	dak: donker, rode pan of riet gevel: combinatie uit het keuzepakket eventuele plint: baksteen of beton

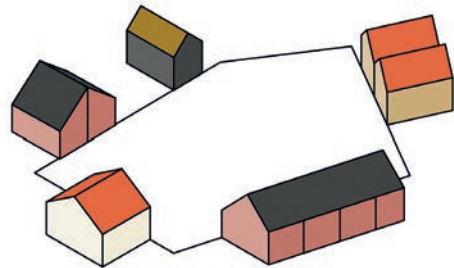
Woningen grenzen direct aan het erf.

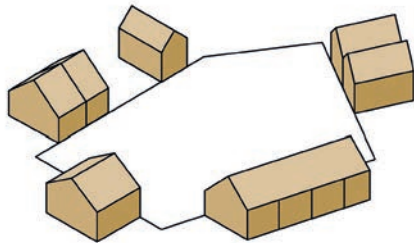
Veel variatie in vorm en materiaalgebruik.

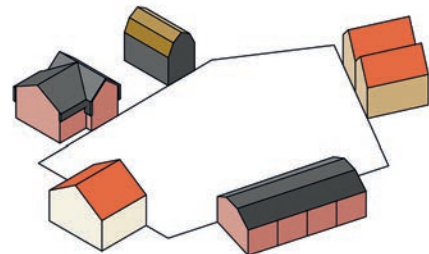
Plek voordeur altijd aan het erf.

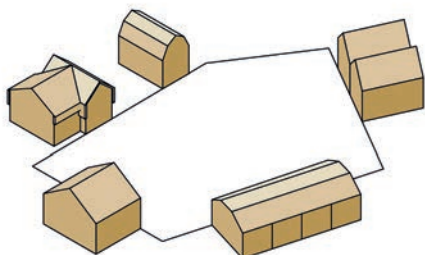
Nooit twee volumes naast elkaar met dezelfde stijl.

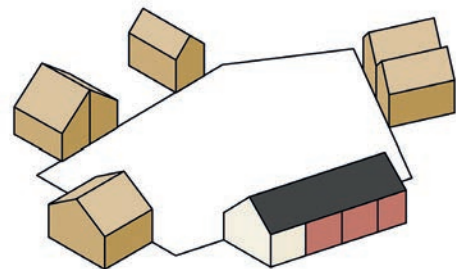
Nokrichting is vrij te bepalen.

Minstens drie verschillende stijlen in materialisering per erf.

Variatie in dakvorm en volume.

Rijwoningen zijn 1 volume met 1 woning als uitzondering.

Uitzonderlijke plekken

Notenboom

De oude karakterstieke notenboom is zorgvuldig ingepast in het openbaar gebied. De boom heeft een prominente plek gekregen in de bocht van de Dorpsweg. De enige openbare plek die direct aan de Dorpsweg is gelegem. Zo is de boom goed zichtbaar. Rondom de boom is er voldoende ruimte vrij gehouden om de boom verder te laten groeien en een aangename verblijfsplek te creëren voor de bewoners van De Erfjes. De notenboom vormt tevens de verbindende schakel in de wandelroute tussen Het Perenlaantje en de dijk.

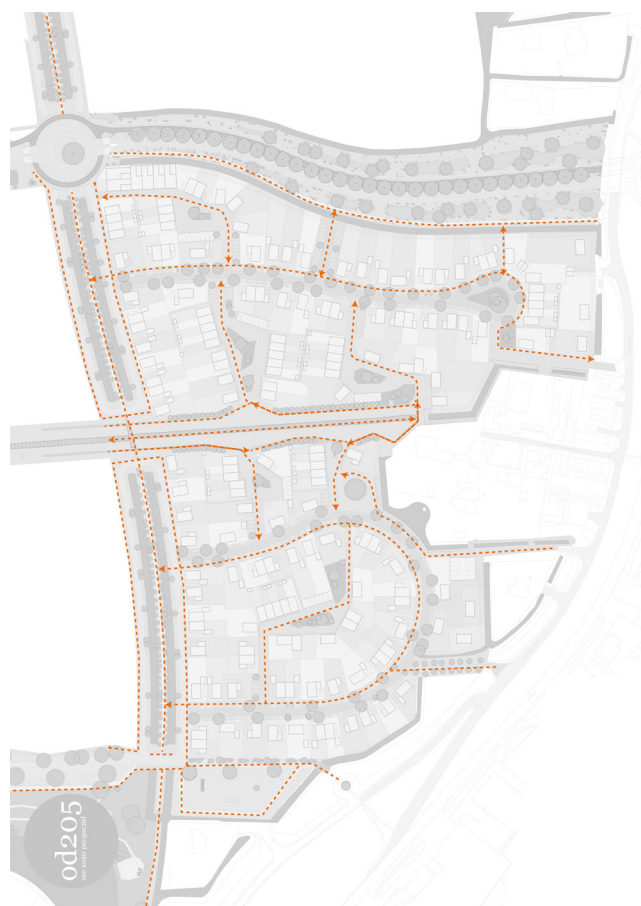
Perenlaan

Het dorp De Erfjes wordt in tweeën gedeeld door het Perenlaantje. Op verschillende plekken wordt het Perenlaantje via de erven het dorp ingetrokken. In het ritme van de bouwvlekken en de aangrenzende erven meandert er aan beide zijden van het Perenlaantje een halfverhard wandelpad. Tussen kavels en erfafscheiding en het pad zit enkele meters groen, die ingericht wordt met heesters. Het Perenlaantje zelf blijft intact in haar volle glorie.

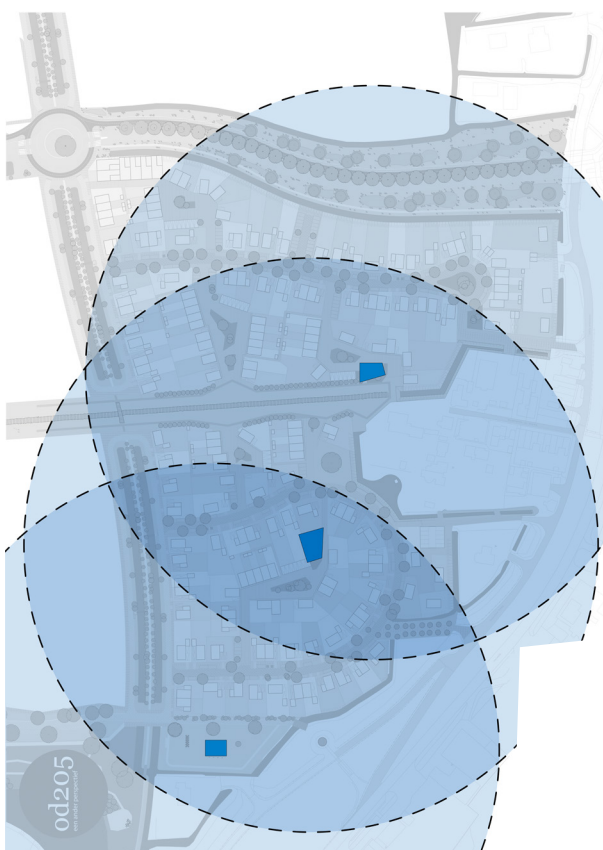

Speelplekken

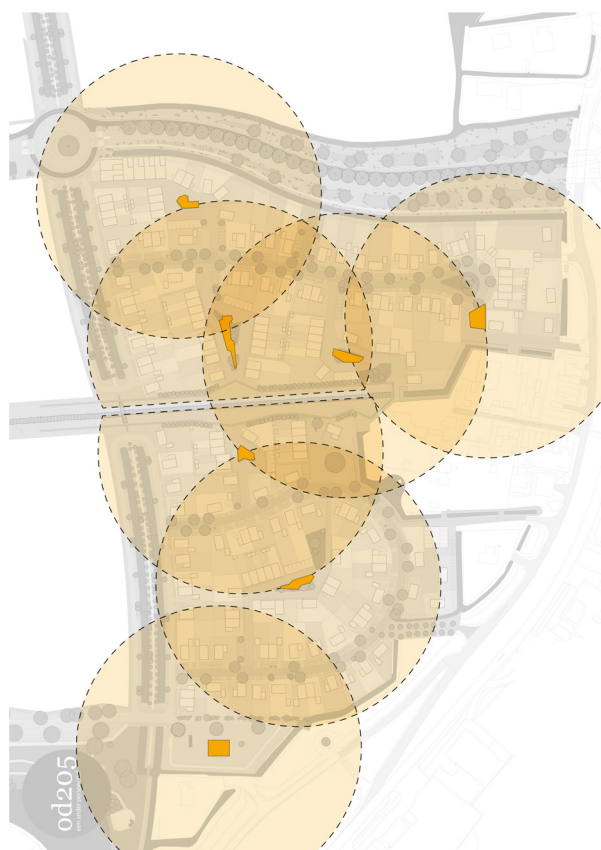
Verspreid over het dorp zijn er meerdere plekken gesitueerd waar kinderen veilig kunnen spelen. Voor de kleine kinderen is dit op de erven, waar weinig auto's rijden en veel toezicht is van omwonenden. Voor de oudere kinderen zijn er twee speelplekken zo gesitueerd, naast een erf of langs de Dorpsweg, dat ongeacht waar je woont, er een speelplek op loopafstand te bereiken is. Door het fijnmazige voetpadennetwerk dat los ligt van de rijbaan, kunnen kinderen desgewenst elke dag een andere speelplek uitzoeken om te spelen. Elke speelplek is dan ook op een andere manier ingericht om ieder kind wat te bieden.

Looproutes

Speelplekken 6-12 jaar

Speelplekken 0-6 jaar

